

Дискурсивність особистості діалектоносія

К. Д. Глуховцева*

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Старобільськ, Україна

*Corresponding author. E-mail: hlukhovtseva@gmail.com

Paper received 17.06.15; Accepted for publication 03.07.15.

Анотація. Виходячи з позицій текстоцентризму, текст тлумачать як дискурс. Тоді діалектний текст має всі ознаки діалектного дискурсу. Умотивування діалектного дискурсу як лінгвістичної субстанції актуалізує поняття *дискурсивної особистості*. Якщо розглядати діалектоносія в цьому аспекті, то поняття *дискурсивна особистість* потрібне для визначення рис цієї особистості, адже діалектоносія виявляє себе як мовленнєва, комунікативна, словникова, етносемантична особистість. Дискурс як „система обмежень” декларує певний тип мовленнєвої поведінки, якій властивий набір змінних: соціальні норми, ролі, показники інтерактивності, особлива граматики, лексикон тощо.

Ключові слова: *текстоцентризм, текст, дискурс, діалектний текст, діалектний дискурс, мовна особистість, дискурсивна особистість, мовленнєва, комунікативна, словникова, етносемантична дискурсивна особистість*

Сучасну наукову лінгвістичну парадигму характеризують як антропоцентричну, для якої властиві експланаторність (прагнення пояснювати факти мови й мовлення), експансіонізм (поява нових об'єктів дослідження на перетині двох (кількох) наук, перегляд традиційних питань із нових позицій), функціоналізм (вивчення мови в дії), семантикоцентризм (зосередження уваги дослідників на плані змісту) і текстоцентризм (увага до мовних одиниць, які функціонують у тексті) [8, с. 8 – 13]. Останній принцип стрімко ввійшов у практику діалектологічних студій. Наразі говорять про текстове прочитання фонетичних та фонологічних рис говірки; вивчення морфологічних одиниць та їхніх форм на основі тексту; визначення семантичних відтінків слів, урахуваючи їхню сполучуваність у тексті; лексикографічну репрезентацію текстової поведінки реєстрової одиниці словника тощо. Текстоцентризм певною мірою визначає особливості аналізу й методик дослідження лінгвістичних одиниць.

Проте поряд із поняттям *текст* функціонує поняття *дискурс*, яке нерідко характеризують як загальнонаукову [7], розмиту категорію [3, с. 30], багато вимірне явище [1], термінологічну одиницю, що може мати кілька значень. Лінгвісти його потрактовують у межах кількох глобальних підходів і визначають через поняття *текст* чи терміни комунікативної лінгвістики або теорії мовленнєвих актів [4, с. 174–180]. Виходячи з позицій текстоцентризму, тлумачить *дискурс* Н.О. Руснак. Вона стверджує, що *діалектний текст* і *діалектний дискурс* перебувають в ієрархічній залежності, пов'язані відношеннями включення: „Діалектний текст – діалектний дискурс, який функціонує в певних ситуативних (комунікативних) умовах, що й зумовлюють його структурно-семантичну організацію” [9, с. 23]. У такому разі при дефініції діалектного дискурсу можна покликатися на студії Т.А. ван Дейка і В. Кінча, згідно з якими дискурс – „складне комунікативне явище, що включає, крім тексту, ще й екстралінгвальні чинники (знання про світ, думки, настанови, цілі адресата), необхідні для розуміння тексту... Мовленнєвий потік, мова в її постійному русі, що вбирає в себе всю різноманітність історичної епохи, індивідуальних і соціальних особливостей, і комунікатора, і комунікативної ситуації, у якій проходить спілкування” [5, с. 48 – 49].

Умотивування діалектного дискурсу як лінгвістичної субстанції актуалізує поняття *дискурсивної особи-*

стості, яка продукує текст та ідентифікує його. На думку багатьох учених, науковий концепт *мовна особистість* „утратив свій евристичний заряд у зв'язку з накопиченням досліджень у галузі аналізу дискурсу” [2, с. 30]. Наразі актуальним постає питання дискурсивної особистості. На думку Л.М. Синельникової, „В основі поняття *дискурсивна особистість* лежить ментальний чинник: мисленнєва діяльність детермінує вибір мовних структур і засобів” [10, с. 44]. Якщо розглядати діалектоносія в цьому аспекті, то поняття *дискурсивна особистість* потрібне для визначення рис цієї особистості, адже діалектоносія виявляє себе як мовленнєва, комунікативна, словникова, етносемантична дискурсивна особистість. Дискурс як „система обмежень” (П. Серіо) декларує певний тип мовленнєвої поведінки, якій властивий набір змінних: соціальні норми, ролі, показники інтерактивності, особлива граматики, лексикон тощо.

Як мовленнєва особистість, діалектоносія реагує на склад учасників комунікації. Скажімо, зміна учасників розмови може спричинити перехід на інший мовний код чи субкод. Так буває, коли представник говірки спілкується із записувачем польового матеріалу, тоді діалектоносія нерідко намагається говорити мовою, близькою до літературної, може уникати локально вживаних слів або пояснює їх для того, щоб записувач усе зрозумів. Ось приклад такого пояснення: *на'р'ади ... ну... не так/ йак те'пер 'б'іле н'лат':а/ а 'воопи'ем о'так'/і кер'сетки бу'ли б'із рука'в'іу/ о'тут 'поўно бу'ло... ру'каў/ ру'башка 'вишита/ са'м'і виши'вали// на'мисто о'це од са'мої' ший'і// тут 'дуге на'мисто/ тут к'расне/ а то'д'і на са'мій низ – при'пай'ки// руш'ни'ком п'ідне'резана/ ну йак о'бично х'вартух/ а на голо'в'і ц'в'іток та'кій// 'разн'і ц'в'іточки/ 'разн'і/ кра'сив'і/ а 'зверху із гуса'ка ко'сц'і/ кру'гом ото поў'стромлен'і/ 'п'ірія та'ке / і о'то то'д'і за 'вуха так ко'сц'і// так о'то на н'ій і трэ'пейш'ц':а ўсе// (с. Світляківка, Білокураїнський район).*

йа за'ход'у/ си'дит' же'них/ а в'ін ўже же'них та'кій/ ну/ 'може 'год'іў йо'му 'двац':ат' н'йат' бу'ло або т'риц':т// ну/ йа закри'чала на ў'с'у/ та йак поб'і'жу з 'хати/ а 'мати – п'ідож'ди 'тон'у (ну ме'не то'д'і 'звали 'тон'а)/ п'ідож'ди 'тон'у// а ми то'д'і там де бу'ла гор'д'і'яа 'хата/ а по'том йо'го заб'рали і дес' 'д'іли/ ну шо/ о'це ми си'дим/ а йа з 'хати т'і'каў/ ну ка'жу/ йак 'хочете/ а йа п'іш'ла/ а во'ни ж

о'то прине'сли 'випити/ а во'ни ц'і старос'ти си'д'ат' та ї: "шо це во'на ста'риц':а не'хоче за та'ких л'у'дей/ с'тарец'/' не 'хоче за та'ких л'у'дей"/' йа знайу/ ка'жу/ шо йа 'старец'/' йа 'значит' (с. Нещеретове, Білокуракинський район).

Мовленнєві навички мовця сприяють дотриманню діалектної норми, контрольованої традицією використання мовних засобів у кожній діалектній системі. Відступи від діалектної норми часто фіксують носії говірки як такі, що виходять за межі характерних ознак системи. Це знаходить вияв у прізвиськах, мотивованих відмінностями слово- чи формовживання окремих представників говірки. Так, у с. Весела Долина Липоводолинського району Сумської області прізвисько *Закусюю* закріпилося за переселенцем із Полтавщини, у рідній говірці якого чергування приголосних при утворенні форми І особи однини дієслів І дієвідміни відсутнє, тоді як усі носії говірки села уживали форми, у яких чергування наявне (*ношу, засушую* тощо).

Відомо також, що вади вимови співрозмовника не залишаються непоміченими. За особливостями вимови окремих звуків чи цілих слів представники говірки отримують прізвиська, які супроводжують їх усе життя. Так, у с. Просторе Білокуракинського району Луганської області функціонує прізвисько *Мійоська*, утворене від імені та прізвиська носія – Мінчука Сергія, який у дитинстві не міг правильно вимовити *Мінчук Серьожка*.

Як комунікативна особистість, діалектоносій добирає мовні засоби, які активізують свідомість слухача, тобто сприяють покращенню комунікації. Так, експресивізація висловлювання може здійснюватися за допомогою вживання слів з емотивним значенням, лексем, які надають висловленню меліоративного чи пейоративного значення.

Креативність діалектоносія репрезентована фразеологізмами, прислів'ями, приказками, трансформи та варіанти яких указують на включення мовця до мовної гри. Так, відоме прислів'я *Баба з воза – кобила легше*, зафіксоване в українських східнословобожанських говірках у таких виявах як *баба з воза – кобила радіє; баба з воза – кобила в курсі діла; баба з воза, а я (ми) на віз; баба з воза, на колеса легше; баба з воза, кобила не проти; баба з воза – він на віз; баба з воза, а дід іншу знайшов; баба з воза, кобила знає; баба з воза – кобила за нею; баба з воза – швидше до фінішу; баба з воза – дозвіллю час; баба з воза – далі будеш; баба з воза – кобила ціла; баба з воза – вовки ситі; баба з воза – кобила на віз* [Глуховцева, с. 20–21]. Це свідчить про намагання мовців щоразу актуалізувати відоме прислів'я, надати йому більшої експресивності, сигналізує про пошук нових форм висловлення думки й характеристики ситуації.

Якщо продемонструвати креативність діалектної особистості наявними в її обігу прізвиськами, то впадає в око спостережливості мовців, їхня реакція на позалінгвальні чинники. Зокрема, прізвиська *Ілляч* та *Ленін* (м. Луганськ) надані за характерні жести та манеру розмови, що робить носіїв схожими із політичним діячем. Значною кількістю прізвиськ відгукнулися жителі Луганщини на воєнні дії, катаклізми. Жорстоку людину називають *Чеченець* (м. Луганськ), *Фашист* (м. Алчевськ) тощо. Прізвиська *Чорнобильський*

одуванчик (м. Луганськ) та *Йожик із Чорнобилья* (м. Старобільськ) надані носіям за нетиповість зачіски, свідчать про появу генетичних мутацій, пов'язаних із наслідками аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Існує група прізвиськ, що відображає якусь домінуючу рису зовнішності: зріст (*Довгий, Тюбик, Огірок* – високий; *Лось, Термінатор* – кремезний; *Малий, Шпендик* – невисокий); волосся, де домінуючою ознакою слугує його колір (*Чорний, Блек* (від англ. – чорний) – чорнявий; *Рудий, Чиж* – рудий). Крім кольору волосся, мовці фіксують і його відсутність – *Лисий*. Ці мовні одиниці мають прозору мотивацію і не потребують пояснення.

У українських східнословобожанських говірках функціонують і прізвиська із затемненою внутрішньою формою, хоча вони засновані на давніх традиціях використання мовних засобів у процесі мовлення. Зокрема, у село Ольшани Троїцького району компактно переселилися жителі с. Вільшани, що нині знаходиться на Сумщині. Від назви місця проживання утворилося прізвисько *Ольшанський*, яке й донині є родовим для багатьох сімей цього села. Щоб якось розрізнити один одного, ольшанці почали іменувати односельців за прізвиськами, якими нерідко ставали назви свійських тварин. Так виникли прізвиська *Кінь* (*Кони*), *Корова* (*Корови*), *Індик* (*Індики*), *Коза* (*Кози*) та ін. Усі прізвиська носять негативну конотацію. Отже, *Кони* – напористі, *Корови* – незграбні, *Гуси* – галасливі, *Індики* – бундючні, *Свині* – неохайні та ін. Цей відтінок значення відображений у ситуації, коли мати переконала доньку не виходити заміж за одного з Ольшанських. Наводячи різні аргументи, вона врешті-решт скористалася таким: „Ну куди ти лізеши? Куди? Ти що, не помієши: та то ж Індики!” Отже, тут виявилася традиція уживання назв тварин і птахів у переносному значенні з урахуванням негативної конотації, якої зазнають ці одиниці в мові фольклору.

Словниковий склад діалектного дискурсу подає етнічну характеристику діалектоносіїв, найбільше пов'язаний із ментальними особливостями жителів ареалу. У ньому вербалізовано працьовитість носіїв українських східнословобожанських говірок, поклоніння пам'яті предків, поклоніння природі, віра в цілющі властивості природи, прагнення дотримуватися звичаїв, які були важливими для попередніх поколінь, любов до дітей, хазяйновитість, побожність. Особливо добре ці риси діалектоносія демонструють тексти, у яких наратор переповідає народні звичаї, обряди тощо. Діалектний дискурс у цьому разі – це сума знань про природу, спосіб життя, культуру, це резервуар національної свідомості. Звернемося до тексту про Трійцю, записаного від Старцевої Марини Олексіївни в с. Бунчуківка Новопокровського району Луганської області: *о'то на т'ройіц'у / ми з'в'лене зби'рали / хо'дили // мо'йа ба'бус'а т'р'іц'у зе'лени'ми п'разни'ками з'вала // но о'но ж ко'н'єшо не' пр'і'в'єтствовалос' / хо'т'а ў се'л'і ў'о ра'ўно / на'в'єрно / л'єше бу'ло / ч'єм ў 'город'є // ми соби'єрали / ўс'акє зе'лєне та'ке / тра'ўки // но о'но ж йак // воб'ичє о'цє ж суб'ота п'ере'д т'ройіц'єі / ба'бус'а йі'йі кле'ч'ано'у з'вала / чи кв'і'ч'ано'у / н'є / кле'ч'ана / йа шчє за'помни'т' / до'ўго не' мо'гла // знач'ит' / чі'талос' / шо у суб'оту / нада сут'ра б'осим по'ходит' / по тра'в'і // ба'бушка та*

їс'їда ме^нне будила. У тексті ментальні риси репрезентовано низкою мовних одиниць: *Трійця, зелені празники, зелене, ходити босими по росі, квічальна неділя, клечальна неділя, квічало*, відтворено давні традиції. У багатьох акціях, які проводили під час свят чи родинних обрядів (перенесення нареченої через поріг, через міст, прикрашання хати, господарських споруд напередодні Трійці), актуалізовано безеквівалентні лексичні одиниці, загальноновживані ж лексеми нерідко набувають своєрідного фону, зрозумілого лише носіям говірки. Архаїчними в обрядовому дискурсі Новопоковщини є концепти *вода, вогонь, роса, трава*. Значущими для розуміння специфіки обрядодії є концепти *дорога, поріг, ворота, хата*. Весільний обряд репрезентують концепти *калач, рушник, коровай, бики, гільце, поховальний – ніч перед похороном, 9-й день по смерті, 40-й день по смерті, роковини* тощо.

Аналіз лексикону діалектної особистості як носія російських сибірських старожитніх говірок, здійснений К.В. Іванцовою, засвідчує, що ідіолексикону „властиві розвинутість різних видів системних відношень слів, різноманітність тематичних груп і лексико-семантичних полів, значна частка експресивних утворень, постійне поповнення новими елементами” [6, с. 284]. Лексикон має загальноновживані, діалектні та індивідуальні риси. Лексикон є носієм кількісних та якісних характеристик метамовної свідомості діалектоносія, містить свідчення про особливості побудови текстів, систему мовленнєвих жанрів індивіда. З його допомогою можна реконструювати архаїчні риси мовної картини світу мовця – і на рівні аналізу лексичних та фразеологічних одиниць, і через опис ключових концептів [ПСДЯЛ, с. 7].

Спробуємо це показати на прикладі обряду *квічати солдата*. В українських східнослов'янських говірках функціонують і вільні словосполучення з дієсловом *квічати* (*квічати*), і сталі. До вільних відносимо такі: *квічати хату, квічати покуть, квічати молоду, квічати молодого, квічати дітей* (напр., *гроші заробляють та діток квічвають*). У них лексема *квічати* має значення, засвідчене відомими лексикографічними працями (пряме або переносне): **Квічати**, -аю, -аеш, *недок., перех.* Прикрашати, прибирати квітами, зіллям кого-, що-небудь; заквітчувати. // *перен.* Прикрашати кого-, що-небудь чимось [ВТССУМ, с. 534].

Проте майже всі названі словосполучення можуть вживатися й у функції фразеологізмів. Скажімо, до середини ХХ ст. на Слобожанщині зберігалася традиція розмальовувати піч, покутя кольоровою глиною або фарбами, що теж номінувалося як *квічати піч, квічати покуть*. Ці одиниці мають усі ознаки стійких сталих сполучень: вторинність значення, відтворюваність, експресивність та ін. Упадає в око виразна культурна конотація аналізованих висловів, що також підтверджує думку про їхню фразеологічність.

Культурно-національна семантика таких фразеологічних одиниць найтісніше пов'язана з позамовними сутностями й має різну глибину вияву [12, с. 214]. Учені стверджують, що існують різні „ступені приховування смислів”, неоднаковий ступінь відрефлексованості культурних таксонів, експлікувати які допо-

магає міжкультурна комунікація [1, с. 69]. Культурно-національна конотація сягає в цьому випадку лексемно-семного плану й пов'язана насамперед з маркованими компонентами: словами-символами, етнографізмами, ендемізмами, які зазвичай є іменниками, проте можуть бути й дієсловами.

Так, яскраву культурну конотацію має дієслово *к'в'їчати* у виразі *к'в'їчати* (*вїд'зати, ув'їязувати*) *солдата*. У с. Дякове Антрацитівського р-ну Луганської області до 60-их років ХХ ст. існував звичай об'язувати руки призовника під час його випроводження до лав армії вишитими дівчатами села хустинками або квітами. Майбутній солдат мав багато таких хустинок і зберігав їх як пам'ять про своїх односельців. Іноді ув'язували також шапку чи інший головний убір різнокольоровими стрічками чи квітами. Імовірно, хусточки та стрічки відігравали тут оберегову функцію. Культурна конотація цього виразу пов'язана з символікою слів *хустка* – символ прихильності, любові, вірності, прощання, скорботи, *стрічка* – символ цнотливості, дороги, *квітка* – поліфункціональний символ, часто використовуваний у різних обрядах.

Цей обряд, імовірно, утворився унаслідок перенесення акціональних його складників з обряду *квічати молоду, квічати молодого* на новий ґрунт. У весільному обряді *квітка* може означати і головний убір нареченої до обряду її покривання, і прикраси у вигляді червоної або білої квітки, що є атрибутом учасників весілля, і прикраси у вигляді квітки, які священник вручає молодим під час вінчання, і прикраса у вигляді червоної квітки, яка знаходиться у центрі вінка молодої та ін. Складовою частиною весільного обряду є пришивання квітки до кашкету молодого (с. Московське, Липоводолинський район, Сумська область). Як пригадують старожили, на вінку в молодої були дві квіточки, які акуратно зрізали і під час застілля пришивали молодому на кашкет, а молодій на хустку. Обряд називали *пришити квітку*, у деяких випадках – *квічати молодого, квічати молоду*. Квітку пришивала світилка, зазвичай молодша сестра молодого, яка несла дві свічки, що були поміщені в посудину (банку, горщик) із житом. Імовірно, складники цього давнього обряду були перенесені на новий ґрунт: у післявоєнний час поширився звичай ув'язувати шапку солдата стрічками, квітками, хустинками – квічати солдата.

Загалом в українському узусі знаходимо чимало таких фразеологічних одиниць зі стрижневим словом-дієсловом, що мають стійку культурну конотацію. Значення таких фразем сформовано на базі традиційних слів-символів з урахуванням культурних, звичаєвих, обрядових, побутових та інших додаткових змістів, які можуть нашаровуватися на основне значення іменника чи дієслова.

Отже, діалектна дискурсивна особистість, репрезентована через призму діалектного тексту, дозволяє актуалізувати і традиційні питання функціонування діалектного мовлення, і нові: вияв діалектних відмінностей, характерних для кожного ареалу; аналіз екзотизмів, ендемізмів та інтерлокалізмів; характеристика стилістичних особливостей тексту, опис діалогічності; умотивування доцільності використання мовних засобів; репрезентація ідіолексикону з погляду кількісних і якісних характеристик та інше.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека / Н.Д. Арутюнова. – М. : Яз. рус. культуры, 1998. – 896 с.
- [2] Баранов А. Семиотическая личность: кодовые переходы / А. Баранов // Речевая деятельность. Языковое сознание. Обобщающая личность : тез. докл. XV Междунар. симпозиума по психолингвистике и теории коммуникации. – М.; Калуга, 2006. – С. 30-31.
- [3] Бацевич Ф. Термінологія комунікативної лінгвістики: аспекти дискурсивного підходу / Ф. Бацевич // Вісн. нац. ун-ту „Львівська політехніка”. – 2002. – № 453. – С. 30-34.
- [4] Голубовська І.О. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики: курс лекцій / І.О. Голубовська, І.Р. Корольов. – К. : Вид.-поліграф. центр „Київський університет”, 2011. – 223 с.
- [5] Дейк ван Т.А. Макростратегии / Т.А. Дейк ван, В. Кинч // Язык. Познание. Коммуникация. – М. : Прогресс, 1989. – С. 41-67.
- [6] Иванцова Е.В. Феномен диалектной языковой личности / Е.В. Иванцова. – Томск : Изд-во Том. ун-та, 2002. – 321 с.
- [7] Павличко С. Дискурс модернізм в українській літературі : монографія / Соломія Павличко. – К. : Либідь, 1999. – 447 с.
- [8] Пименова М.В. Концептуальные исследования. Введение : учеб. пособие / М.В. Пименова, О. Н. Кондратьева. – М. : ФЛИНТА : Наука, 2011. – 176 с.
- [9] Руснак Н.О. Лінгвокогнітивні та прагматичні виміри діалектних текстів буковинських говірок / Н.О. Руснак. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2009. – 448 с.
- [10] Синельникова Л.Н. Дискурсивная личность как предмет и объект социолингвистики / Л.Н. Синельникова // Лінгвістика : зб. наук. пр. – Луганськ : ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2010. – № 3. – Ч. II. – С. 41-52.
- [11] Сукаленко Н.И. О различной степени сокрытия культурных таксонов / Н. И. Сукаленко // Фразеология в контексте культуры / Отв. ред. В.Н. Телия. – М. : Школа „Язык русской культуры”, 1999, С. 66-70.
- [12] Ужченко В.Д. Східноукраїнська фразеологія : монографія / В.Д. Ужченко. – Луганськ : Альма-матер, 2003. – 362 с.

Джерела

- Глуховцева** – Глуховцева І.Я. Словник модифікованих стійких сполучень слів в узусі кінця XX – початку XXI століття / І.Я. Глуховцева. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. – 328 с.
- ПСДЯЛ** – Полный словарь диалектной языковой личности / авт. сост. О.И. Гордеева, Л.Г. Гынгазова, Е.В. Иванцова и др. ; под ред. Е.В. Иванцовой. – Томск : Изд-во Том. ун-та, 2006. – Т. I. – 358 с.
- ВТССУМ** – Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь : ВТФ „Перун”, 2005. – 1728 с.

REFERENCES

- [1] Arutyunova, N.D. Language and human world / N.D. Arutyunova. – M. : Language of Russian culture, 1998. – 896 p.
- [2] Baranov, A. Semiotic personality: code transitions / A. Baranov // Speech activity. Language consciousness. Generalizing personality: abstracts XV Intern. Symposium on psycholinguistics and communication theory. – M. ; Kaluga, 2006. – P. 30-31.
- [3] Bacevych, F. Terminology of communicative linguistics: aspects of discursive approach / F. Bacevych // Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". – 2002. – № 453. – P. 30-34.
- [4] Golubovska, I.O. Topical problems of modern linguistics: lectures / I.O. Golubovska, I.R. Korolov. – K.: Publishing Printing Center "Kyiv University", 2011. – 223 p.
- [5] Deik, van T.A. Macrostrategies / T.A. van Deik, V. Kinch // Language. Cognition. Communication. – M. : Progress, 1989. – P. 41-67.
- [6] Ivantsova, E.V. Phenomenon of dialectal linguistic personality / E.V. Ivantsova. – Tomsk : Publishing house of Tomsk University, 2002. – 321 p.
- [7] Pavlychko, S. The discourse of modernism in the Ukrainian literature: monograph / Solomiya Pavlychko. – K. : Lybid, 1999. – 447 p.
- [8] Pimenova, M.V. Conceptual studies Introduction: Tutorial / M.V. Pimenova, O.N. Kondrateva. – M. : FLINTA : Nauka, 2011. – 176 p.
- [9] Rusnak, N.O. Cognitive linguistic and pragmatic dimensions of dialectic texts of Bukovyna patois / N.O. Rusnak. – Chernivtsi : Cherniv. Nat. Univ, 2009. – 448 p.
- [10] Sinelnikova, L.N. Discursive personality as subject and object of sociolinguistics / L.N. Sinelnikova // Linguistics: a collection of scientific papers. – Lugansk : Luhansk Taras Shevchenko National Univ., 2010. –№ 3. – Part. II. – P. 41-52.
- [11] Sukalenko, N.I. About different levels of cultural taxa concealment / N.I. Sukalenko // Phraseology in the context of culture / ed. V.N. Teliya. – M. : Shkola „ Language of Russian culture”, 1999, P. 66-70.
- [12] Uzhchenko, V.D. East-Ukrainian phraseology: monograph / V.D. Uzhchenko. – Lugansk : Alma-mater, 2003, 362 p.

Discursive of dialect speaker personality

K. D. Hlukhovtseva

Abstract. Based on the position of the text-centrelazation, text is understood as a discourse. Although the dialect text has all features of the dialect discourse. Reasons of the dialect discourse as a linguistic substance actualizes the notion of discursive identity. If we consider a dialect speaker in this aspect, the notion of discursive identity needed to determine the features of this personality, because the dialect speaker acts himself as a speech, communicative, vocabulary, ethnic personality. Discourse as a „system of constraints” declares a certain type of speech behavior, which is peculiar set of variables: social norms, roles, results of interactivity, special grammar, vocabulary and etc.

Keywords: text-centrelazation, text, discourse, text dialect, dialect discourse, linguistic identity, discursive personality, speech, communicative, vocabulary, ethnosemantic discursive identity